

Divadelná hra

Zázrak v Káne Galilejskej

Postavy:

- **Mária** – Ježišova matka
- **Ježiš**
- **Ofira** – matka ženícha
- **starejší**
- **časník/časníčka**
- **svadobčania** (*nie je ich vidieť, len počuť, akoby spoza okna*).

Scéna

- Dej sa odohráva v súčasnosti, mimo hlavného priestoru, kde prebieha svadba, akoby v bočnej miestnosti. Na javisku je len pár stoličiek a prestretý stôl s niekoľkými pohármi, v pozadí je zavesené okno (rám okna), cez ktoré sa postavy pozerajú do svadobného priestoru (alebo záhrady, kde svadba prebieha).

Kostýmy – súčasné svadobné šaty

- **Mária** – svetlé súčasné spoločenské šaty s rafinovane zakomponovanou modrou farbou (nie prvoplánovo modrobiele), jemne nalíčená, účes z dlhších vlasov;
- **Ofira** – honosnejšie oblečená, biele alebo svetlokrémové šaty (alebo kostým), je príliš „vyčáčkovaná“ gýčovými šperkmi – prstene, koráliky, aj nejaké ozdoby v slávnostnom účese, výrazné líčenie;
- **Ježiš** – slušné nohavice (nie čierne), biela košeľa, rozopnutý golier bez kravaty;
- **Časník** – čierne nohavice, čierna zástera (alebo čierna vesta), biela košeľa, čierny motýlik a rukavice;
- **Starejší** – elegantný oblek a košeľa s motýlikom/kravatou.

Hudba

- z pozadia (akoby spoza okna) vchádza do bočnej miestnosti, kde sa dej odohráva, tanečná hudba, v niektorých momentoch je dobré ju stíšiť, alebo vypnúť, aby vynikli dialógy.

Rekvizity

- elegantné číre poháre, pekné fľaše s vínom (vodou), ideálne nepriehľadné.

Prvý obraz – Mária a Ofira

Ofira:

(Ofira ťahá Máriu za ruku; spoločne vchádzajú udychčané z tanca, ledva lapajú po dychu)

Ach, Mária, taká som šťastná, že si spolu s Ježišom prijala pozvanie na svadbu môjho syna. Poď, sadni si. Tu sa v pokoji porozprávame. Dúfam, že si neoľutovala... A že sa ti svadobná atmosféra pozdáva.

Mária:

Ó, milá Ofira, tak dobre som si už dávno nezatancovala. Svadba je úžasná a toľko mladých ľudí... *(rozplýva sa nad svadobnou atmosférou)*

Ofira:

Veru ani ja, už ma aj svadobný stres opustil. Vieš, koľko svadobnú matku *(zdôrazní svoju dôležitosť)* stojí úsilia, aby vystrojila synovi svadbu? Vieš, koľko obety musím priniesť? Všetko musím mať pod palcom, všetko musí byť tip – top, aby na svadbu môjho jediného syna spomínali široko – ďaleko. A len v tom najlepšom svetle. *(poslednú vetu zvýrazní)*

Mária:

(súcitne) To ti verím, je s tým starosti vyše hlavy.

Ofira:

Ale – má to aj svoje pozitíva.

Mária:

(prekvapene) Aké?

Ofira:

Schudla som päť kíľ a bez zbytočného trápenia tela! *(začne sa schuti smiať)* Mohla som si obliecť tieto nádherné šaty... *(predvádza sa)* Aj keď ma syn upozorňoval, že si nepraje, aby som bola v bielom, že v bielom je len nevesta. Že vraj čo je to za móda, aby svadobné matky mali biele šaty alebo kostýmy. A čo? Hádam mám byť v čiernom, ako starena? Veď sa radujem, že som sa dožila svadby svojho syna a že konečne sa ho zbavím, nie? Nech sa už oňho stará niekto iný. Ja som ho živila vyše tridsať rokov, to už by hádam aj stačilo, nie? *(veselo a nahlas sa smeje)*

Mária:

Mám radosť, že ťa humor neopúšťa. Stále si taká veselá, akú ťa poznám z detstva a mladosti...

Ofira:

(zahľadí sa na Máriu) A ty si stále taká krásna, ba vekom ešte krajšia a krajšia, vyžaruje z teba neskutočný pokoj a láska. Veď ty vôbec nestarnej! *(výrazne sa zahľadí na Máriu)* Ani nepotrebuješ žiadne farbičky, aby si zakryla chyby krásy... Veď ty žiadne chyby krásy nemáš! Ako to robíš? A ja? Veď sa na mňa len pozri. Vyzerám ako vianočný stromček! *(postupne zo seba strháva náramok, náušnice, retiazku z krku...)*

Mária:

(chce ju upokojiť a mení tému) Ale no... Aj ja mám svoje problémy, starosti, bojím sa o Ježiša... *(posledné slová povzdychne možno iba pre seba a hneď zmení hlas)* Niečoho by som sa napila, *(pozerá okolo seba a na stôl)* trochu som z toho tancovania vysmädla.

Ofira:

Počkaj! Ochutnala si už svadobné víno, ktoré nám priniesol náš priateľ Dávid ben Lazár z Betánie? *(nalieva)* Je vynikajúce. Tento rok sa mu mimoriadne podarilo. Na zdravie! *(štrngnú si)*

Mária:

(ochutná) Je naozaj lahodné! Lazár je vinohradník telom i dušou.

Ofira:

(nalieva Márii) A priateľ na pravom mieste. Víno je jeho svadobný dar!
(usmieva sa) Zase som ušetrila... *(potešujúco konštatuje a nalieva Márii víno)*

Mária:

Dosť, už mi nenalievaj, stačí... Veď svadba nie je ani v polovici.

Druhý obraz – Mária, Ofira, starejší

Starejší:

Á, tu ste. Všade vás hľadám a vy ste sa tu zašili. Už vyše pol hodiny čakám, kedy mi obsluha donesie to lahodné víno, a nikto nič. Krčahy sú už prázdne, nik nedolieva – no svadobná matka si tu hrkúta s kamarátkou...

Ofira:

(podáva mu pohár a nalieva vína)
Dobre, dobre, už je všetko v poriadku. Napi sa, osviež si jazyk i ducha.

Starejší:

(sadá si do úzadia a vychutnáva si vínko)

Ofira:

(rozčúlene) Aby som sa o všetko starala! Objednaj si svadobnú sálu, dones všetko čo treba, ešte mám aj obsluhu kontrolovať, či si robia svoju robotu poriadne?

Mária:

(upokojuje ju) Ale veď nič hrozné sa nestalo. Stoly predsa prekypujú jedlom a pitím, poď, pôjdeme sa pozrieť k tanečníkom, ako to tam naozaj vyzerá...
(chcú odísť, ale do miestnosti pribehne Ježiš)

Tretí obraz – predošlí, Ježiš

Ježiš:

(pribehne) Mama, mama – kam mi zas utekáš. Poď! *(chytí Máriu za ruku)*
Poď si so mnou zatancovať. *(zvrta ju na javisku, hudba môže byť hlasnejšie)*
Už dávno sme spolu netancovali a ktovie, či bude ešte príležitosť.

Mária:

Ale, Ježiš, prečo sa nezabávaš s rovesníkmi?

Ježiš:

A či je vari hriech venovať čas svojej matke? Pamätáš, keď som bol malý, ako si ma učila základy spoločenského tanca? Ako som ti stúpal po nohách...
(nostalgicky) A ako nám bolo spolu dobre?
(Ježiš ju vykrúca jedna radosť, tancujú spolu, usmievajú sa, sú spolu šťastní; hudba úplne stíchne, skončilo sa tanečné kolo)

Mária:

Ach, chlapček môj... Bojím sa o teba... *(sama sebe do publika)*

Ježiš:

Ale, mamička, všetko bude tak, ako má byť... *(odovzdane do vôle Božej)*

Štvrtý obraz – predošlí, čašníik

Ofira:

(hneď sa rozbehne k prichádzajúcemu čašníikovi)

Ako to, že na stoloch nie je víno?! Hostia sa mi sťažujú!

Čašníik:

Veď práve idem za vami. Na stoloch je posledných asi päť fliaš.

Všetko víno sa vypilo.

Ofira:

(zhrozene) Ako to?!!! To si robíte žarty? Veď som mala vína pre celú dedinu!

Čašníik:

No, veď aj ste aj celú dedinu pozvali na svadobnú hostinu.

Ofira:

(rozčúlene) Odpusťte si ten sarkazmus! Vína som mala pre všetkých pozvaných hostí na týždeň, nie na jednu svadbu – a mohli sa v ňom aj kúpať.

Čašníik:

Pri všetkej úcte, nechcel som vás uraziť, ale to víno bolo také úžasné, že ho svadobčania pili ako vodu, čiže miesto vody – len tak mimochodom – tej vám ostalo dosť aj do ďalšej svadby – ale vína už nieto. Ako vravím, posledných päť fliaš.

(zozadu, za oknom sa ozýva hluk rozvášnených ľudí: „Vino, chceme víno! Hej, doneste víno! Kde je víno?“ a podobné vety dovolávajúce sa vína.)

Čašníik:

(flegmaticky) No, myslím, že aj tých päť fliaš už dopili.

Ofira:

(podlieha panike) No to snáď nie je možné! To sa mi sníva!!

Čašníik:

Bohužiaľ, holý fakt...

Ofira:

(zmätená berie do ruky fliašu, z ktorej nalievala starejšiemu aj Márii a zisťuje, že aj tá je prázdna) Ja to asi neprežijem! *(začína hysterčiť)* To je hanba, to je hanba... Dobre, že sa tejto situácie nedožil môj manžel, ani moja matka a svokra... *(srdcervúco sa rozplače)*

Mária:

(hladá ju po hlave a utešuje ju) Nezúfaj, dôveruj Bohu, z každej situácie je vždy východisko. Niečo vymyslíme, len pokoj... Dôveruj Bohu. *(posledné slová výrazne)*

Ofira:

(len plače a plače a potom konštatuje) Tak mi treba... To mám za tú svoju pýchu a nadutosť. Vraj veľkolepá svadba, najväčšia a najhonosnejšia v okolí, akej nebolo a nebude... Aby o nej hovorili dlho, predlho... Tak, tak, to sa bude o nej hovoriť dlho... Neviete, ktorá svadba? No tá, na ktorej došlo víno... chúd'atá... nevedeli si vyrátať množstvo vína pre svadobných hostí...

(Ježiš sa v pozadí rozpráva so starejším, dej vpredu si veľmi nevšima; len čašníik stojí pri dvoch ženách trochu zmätený, nevie, čo má robiť)

Mária:

(vstane od svadobnej matky a príde k Ježišovi, berie ho od starejšieho bokom)

Ježiš, došlo im víno. Už nemajú ani kvapku. Pozri, naša priateľka Ofira je zronená a mladí ani netušia, že sa niečo deje. Nemohol by si pre nich niečo urobiť?

Veď je to ich veľký deň...

Ježiš:

*(rázne) Ale, veď vieš, že ešte neprišiel môj čas. (potom sa na ňu milo, s láskou zahľadí, dlho si navzájom pozerajú do očí, usmeje sa a pohladí ju po tvári)
Môže syn nevyhovieť prosbám svojej Matky?*

Mária:

(zvrtna sa a pribehla na druhú stranu javiska ku čašníkovi, ktorý bezradne stál pri plačúcej svadobnej matke)

Urobte všetko, čo vám povie môj syn.

(odíde dozadu ku starejšiemu, ktorý sa začal zaujímať o situáciu na scéne; počas dialógu Márie s Ježišom môže starejší pozerat' von oknom – akože na svadobných hostí, alebo odísť z javiska a po čase znovu prísť; všetko závisí od tvorivosti herca, lebo hrať na javisku a nič nehovoriť je naozaj veľké umenie ☺)

Ježiš:

(podíde k čašníkovi a rázne povie) Podťte so mnou! (spoločne odídu zo scény)

(opäť začína hrať hudba; Mária sa rozpráva v pozadí so starejším; v popredí plače na zemi svadobná matka; spoza okna sa ozývajú pokriky: „Doneste víno! Sem sa s vínom! Víno, chceme víno!!!“)

Piaty obraz – Mária, Ofira, starejší**Starejší:**

*Tak čo, dievčatá, ideme si zakrepčiť? Počujete, nálada je výborná...
(chytá svadobnú matku za ruku a pomáha jej vstať)*

Ofira:

(vyhovára sa)

Nie, nie, akosi ma z toho hluku rozbolela hlava, musím si oddýchnuť.

Starejší:

(prekvapene) Čo tak zrazu? Veď pred chvíľou si kypela ako sopka, energie si mala na rozdávanie...

Ofira:

(vzdychne si) No, mala... Zle som s ňou gazdovala.

Starejší:

(pozrie sa na Máriu, tá tiež pokrúti hlavou, že nejde tancovať)

Tak čo už, pôjdem sám, ale ešte sa napijem toho lahodného vína.

(mľaská a obzerá sa po pohároch a po fľaši)

Ofira:

(zľakne sa, že pravda vyjde na povrch) Neuveríš, čo sa mi práve stalo!

Starejší:

(prekvapene) Čo?

Ofira:

Práve som dostala neskutočnú chuť si zatancovať s tebou. Pod'. Piť budeš neskôr.

(berie ho preč z javiska, no vtom z druhej strany prichádza čašínik s fľašou v ruke)

Šiesty obraz – predošlí, čašník

Starejší:

(postrehol čašníka) Dobre, dobre, to ma teší, ale najprv si osviežime maškrtný jazýček... *(naťahuje sa za čašníkom)*

Ofira:

Mária, prosím ťa, pomôž mi. Preukáž tú česť a zatancuj si s najdôležitejším človekom na svadbe! *(ťahá starejšieho k Márii; starejší je gentleman, zdvorilo tancuje s Máriou, ktorá je trochu v rozpakoch, nechápe, o čo Ofire ide; starejší stále jedným okom zazerá na čašníka a matku ženícha, ktorí sa v popredí rozprávajú)*

Ofira:

(k čašníkovi) Prosím vás, čo nesiete v tej fľaši? Veď ste hovorili, že už nieto vína. Čo ste ho mali skryté pre seba a teraz sa vo vás pohlo svedomie?

Čašník:

(urazene) Prepáčte, bolo mi povedané, že mám urobiť všetko, čo mi prikáže svadobný hosť menom Ježiš.

Ofira:

A čo vám prikázal? Čo ste „to všetko“ urobili?

Čašník:

(profesionálne)

Prikázal nám naplniť všetky prázdne fľaše vodou. Príkaz sme splnili.

Ofira:

(zhrozene) Vodou???! Vodou? *(tretíkrát rezignovane)* Vodou... A ďalej?

Čašník:

No a teraz mám túto fľašu doniesť sem, starejšiemu na ochutnávku.

Ofira:

(neveriacky) Doniesť sem? Na ochutnávku?

Starejší:

(počuje, že sa hovorí o ňom, prestane tancovať, aj tak celý čas pozeral po fľaši)

No vidíš, akú máš poriadnu obsluhu, vedia, čo sa patrí, čítajú mi myšlienky...

Sem s tou fľašou!

Ofira:

(trhá fľašu čašníkovi z ruky) Len cez moju mŕtvolu!

Starejší:

(drží fľašu tiež, naťahujú sa, kto z koho, hudba hrá stále hlasnejšie; samozrejme fľašu vyhrá on a ide si nalievať sám)

Siedmy obraz – predošlí, Ježiš

(prichádza Ježiš; starejší si sám nalieva do pohára a pije;

Ofira naňho pozerá zhrozene, ako keby videla smrť;

čašník je flegmatický – ten už zažil vo svojej práci hocičo, nevyvedie ho nič z miery, nech si len pijú vodu vo vínových fľašiach...

Mária sa usmieva na prichádzajúceho Ježiša; on jej úsmev opätuje –

ich pohľad a úsmev nech je dlhší, počas neho si odosieltajú signál pokývaním hlavy, akoby prebehol v ich myšlienkach takýto dialóg –

„Je tak, ako som žiadala?“ – „Áno, veď uvidíš...“;

starejší pije a rozlieva sa mu neskutočne blažený pôžitok po tvári, po jazyku;

Ofira naňho zazerá ako na zjavenie – celá prekvapená z nečakanej reakcie;

hudba potom trochu stíchne, ale stále hrá)

Starejší:

(k Ofire) Tak ty, skupaňa skúpa! Oj, ty, prefíkaná líška! Ty si videla etiketu a nechcela si mi dopriať tohto pôžitku? Čo si si chcela to úžasné víno nechať iba pre seba? Je ešte lepšie, ako to predchádzajúce, čo som pil. Úžasné! Nenachádzam prirovnanie...

(dlho rozmýšľa a privonia si) Vonia... Vonia, akoby ste kráčali poľom plným levandule a ruží... A na jazyku... *(rozmýšľa)* Esencia nekonečného leta a zrelého ovocia. Hotová hostina! *(poslednú vetu zdôrazni)* To víno je božské...

Ofira:

(vytrhne fľašu starejšiemu z ruky a len tak bez zábran si logne z fľaše; preglgne a od šťastia sa rozplače; padá na kolená – opadne z nej napätie, zisťuje, že sa stal zázrak; fľaša jej takmer vypadne, no v poslednej chvíli ju zachytí čašník)
Mária, Mária, ty si to vedela...

Starejší s Ježišom:

(odchádzajú za scénu a kričia)

Na zdravie novomanželom! Nech majú dlhý a šťastný život!

(v pozadí počuť štrnganie pohárov a ostatné hlasy – „Na ich zdravie a šťastie! No konečne! Sem s tým vínom! Také som ešte nepil! Vynikajúce! Priam božské!“)

Čašník:

(akoby sa prebral; zo zvedavosti si sám logne z fľaše a vytreští oči; zrazu mu dopne; položí fľašu na stôl, vytiahne z vrecka mobil a natuká číslo)
Ahoj, máš čas? Toto mi neuveríš...
(počas toho odbehne z javiska)

Ofira:

(ešte raz k Márii)

Mária, Mária, ty si to vedela, že tvoj syn...

Mária:

(nenechá ju dopovedať, kľakne si k nej a začne sa modliť, hudba úplne stíchne, aby vynikla modlitba žalmu;

Ofira sa po chvíli pridá k nej)

„Dobroreč, moja duša, Pánovi,
Bože môj, ty si nesmierne veľký.

Odel si sa do slávy a veleby...

Tráve dávaš rásť pre ťažný dobytok a byli,
aby slúžila človeku.

Zo zeme vyvádzaš chlieb a víno,

Mária pokračuje a pridá sa aj Ofira:

čo obveseľuje srdce človeka;

Olejom rozjasňuješ jeho tvár

A chlieb dáva silu srdcu človeka...“